

Ferdse og kanalisering

Ferdse: Videreutvikle modell for friluftsområder

Mål: I Oppdal har vi som mål å videreutvikle **modellen for planlegging, drift og vedlikehold** av friluftsområder sommer/vinter samt sikre et **forutsigbart løype- og stinettverk**

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Innføre/etablere en modell for planlegging, drift og vedlikehold av sommerstier, på lik linje som skiløyper. En aktør har driftsansvar.	Oppdal kommune Fellesgoder AS ONF Visit Oppdal	1	<ul style="list-style-type: none"> - Bedre standard på utvalgte stier - Forutsigbart for aktører/brukere - Reiselivsproduktet blir bedre - Stier og natur bli bedre bevart - Kanalisering av ferdsel - Tydelig ansvarsfordeling
Øke andelen av eiendomsskatten til drift og vedlikehold av stier/løyper.	Kommune Næringsliv	1	<ul style="list-style-type: none"> - Økt bidrag til fellesgoder
Regulere løyper- og stinettverk	Kommune	1	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre forutsigbarhet for: brukere, grunneiere, næringsliv - Omforent sti- og løypeplan
Involvering i planlegging: samarbeid, dialog, ansvarsavklaring mellom ulike aktører (Eks. grunneiere må tas med i prosess når løyper/stier planlegges/etableres).	Kommune Grunneiere Frivillighet	1	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre et godt og forutsigbart sti- og løypenett - Konfliktdepende
Kartlegge de mest brukte stiene for ulike aktiviteter/brukere. Disse må vurderes for utbedrings- og vedlikeholdsbehov.	Fellesgoder AS Oppdal kommune	1	<ul style="list-style-type: none"> - Bedre vedlikehold av stiene - Mindre naturforringelse - Mer fornøyde brukere

Ferdsel: Tilrettelegge friluftsområder

Mål: I Oppdal har vi som mål å **tilrettelegge/videreutvikle friluftsområder** som tåler bruk og ferdsel.

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Tilrettelegge for folk i utvalgte friluftsområder: sanitæranlegg, søppelhåndtering, grunder, klopper, skilting, stibygging, rydding, parkering.	Oppdal kommune (eventuelt i samarbeid med frivillighet)	1	<ul style="list-style-type: none"> - Attraktive tilbud - Styre trafikk/ferdsel - Skille mellom kommersielle turer/produkt og «lokale» turer - Produktutvikling
Prioritere undergang ved jernbane/E6 for å øke tilgjengeligheten til fritidsparken.	Oppdal kommune	1	Øke tilgjengeligheten til friluftsområder fra sentrum
Videreutvikle aktivitetstilbudet i fritidsparken/Kåsen.	Oppdal kommune	1	Økt bruk og attraktivitet
Videreutvikle Rauøra som sommerprodukt.	Grunneiere Oppdal kommune Andre interessenter	2	<ul style="list-style-type: none"> - God parkeringsflyt - Plass til flere - Enkelt reisemål å selge
Kompetanseheving: - Kursing av stibyggere	Aktørene selv må ønske, kommunen kan bidra med finansiering	2	<ul style="list-style-type: none"> - Bedre tilrettelagte stier - Bedre folkehelse - Bedre ivaretagelse av natur
Utvikle heisanlegget sommer og vinter.	Oppdal kommune Næringsliv	1	<ul style="list-style-type: none"> - Utvide produkt- og aktivitetstilbudet sentrumsnært. - Videreutvikle tilbud basert på eksisterende infrastruktur

Ferdsl: Unngå konflikt

Mål: I Oppdal har vi som mål å **unngå potensielle konflikter mellom ulike fritidsbrukere** i utmark.

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Etablere et årlig forum for besøksnæring med mål om kunnskapsformidling og dialog. Representanter fra ulike interesse (eier, bruker og næring) en sti/løype	Oppdal kommune Landbruk Næringsaktører	1	<ul style="list-style-type: none"> - Unngå misforståelser - Felles forståelse for regler - Konfliktdepende - Sikre eierskap til det som blir vedtatt - Sikre godt samarbeid - Forståelse for ulike interesser/behov - Bevare viktige naturverdier
Etablere kommunikasjonskanaler (fysiske og digitale) med mål om å øke kunnskapen om ferdsel i utmark (eks. skilt, kart, tur-app, trimpoeng)	Oppdal kommune Landbruk Utbyggere	1	<ul style="list-style-type: none"> - Økt kompetanse til brukere - Lik informasjon til alle om plikt og rettigheter - Bedre forståelse hos både grunneiere og fritidsinnbyggere/fastboende - Kunnskap om bruk av kulturlandskap og naturverdier - Mindre konflikt når folk har felles kunnskap - Opplyse/bevisstgjøre brukere for å oppnå mer skånsom og hensynsfull ferdsel - Kanalisering av ferdsel
Kartlegge bruken i ulike friluftsområder. Opprette en plan med mål om å definere ansvar og brukergrupper. Prioritere bruken/formålet for gitte målgrupper.	Oppdal kommune, avd. Plan Grunneiere	2	<ul style="list-style-type: none"> - Kanalisering av ferdsel - Unngå konflikter - Verktøy for planlegging/tilrettelegging av områder

Strategisk kommunikasjon

Kommunikasjon: Formidling for ønsket opptreden

Mål: I Oppdal har vi som mål å ha en besøksnæring som **formidlere betydningen av naturverdiene**, for å sikre at brukere tar **gode valg om hvordan opptre i naturen**.

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Informere og tilrettelegge: bedre informasjon, skilting og informasjon ved alle tilrettelagte utfartsområder	Reisemålsledelse Kommune Landbruksaktører Utbyggere	2	<ul style="list-style-type: none"> - Bidra til holdningsendring - Mer hensynsfull opptreden (ville og tamme dyr) - Kanalisering, bidra til fred og ro - Folk tar gode valg i tråd med Oppdal sine verdier
Samarbeid skole: ferdsel i naturen og praktisk landbruk. Forankre lokale verdier, skape diskusjon om ivaretagelse og utvikling	Utdanningsdirektoratet Skoleverket Landbruksorganisasjoner	1	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnskap om natur - Bruk/forvaltning av natur - Forståelse og respekt for landbruk
Fremme bruk av kompetente/sertifiserte guider	Alle	1	<ul style="list-style-type: none"> - Kvalitetssikre tjenester/produkt - Sikre opplæring og ivaretagelse av våre verdier - Sikre trygg ferdsel/opplevelse
Arrangement: invitere fritidsinnbyggere inn i frivilligheten og landbruksnæring (Eks. sauesanking, potetopptaking)	Frivilligheten Landbruk	2	<ul style="list-style-type: none"> - Bygge kultur - Øke forståelsen for lokalsamfunn og natur
Årlig kurs: øke kompetansen om naturverdiene hos de som står i 1.linjen.	Kommune Næringsliv Frivillighet	2	<ul style="list-style-type: none"> - Vertskap som formidler naturkunnskap - Brukere som hensyntar naturen
Etablere ordning for sertifisering av oppdalsambassadører	Kommune Næringsliv	2	
Lage en ABC for Oppdal. Opplæring av: besøksnæringen, brukere, næringsdrivende, ansatte.	Oppløvelsesaktører Oppdal historielag	1	<ul style="list-style-type: none"> - Formidle kunnskap om verdiene i Oppdal - Kompetanseheving internt, men for eksternt bruk - Felles enighet om verdier og kvaliteter
Sørge for god historieformidling. Fortelle historien tydelig og likt. Bruke Oppdal sin historie og identitet til å bygge opplevelser	Visit Oppdal	1	<ul style="list-style-type: none"> - Godt omdømme - Levende historie - Historie som lever videre

Kommunikasjon: Landbruk og reisemål

Mål: I Oppdal har vi som mål å sikre at **landbrukets virke og kvaliteter respekteres** i utviklingen av reisemålet Oppdal

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Etablere arena(er) for samarbeid mellom kommune, landbruk og næringsliv	Landbruk	1	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre forutsigbarhet for landbruksnæringen, i tillegg til utbygger/investor - Etablere felles kunnskapsgrunnlag (språk og forståelse)
Fremme produkter (og effekter) fra landbruket. Eks. mat, kulturlandskap. Videreutvikle mathall og arrangement eks. Fjell- og fårrikålfestivalen, landbrukets dag, ol.	Oppdal smak av fjell Visit Oppdal	2	<ul style="list-style-type: none"> - Skape et navn - Kvalitetsmerke for maten vi produserer f.eks. oppdalsmandel

Kommunikasjon: Omdømmebygging

Mål: I Oppdal har vi som mål å sikre at de besøkende bidrar til **god omdømmebygging**

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Kommunisere positive effekter av aktiviteter, produkter og arrangement levert av besøksnæringen, bredt til lokalsamfunnet.	ONF Besøksnæring Mediehuset Opp	2	<ul style="list-style-type: none"> - Økt forståelse blant lokalbefolkning om positive effekter av å være et reisemål - Fastboende blir mer serviceinnstilt ovenfor fritidsinnbyggere og andre besøkende
Arrangere vertskapskurs	Visit Oppdal Oppdal kommune	1	<ul style="list-style-type: none"> - Godt vertskap gir godt omdømme - Gi besøkende gode opplevelser
Kvalitetssikre varer/tjenester som skal markedsføres og selges. Eks. Utarbeide et sett kriterier som vurderer kvaliteten på varen/tjenesten inkl. infrastruktur	Visit Oppdal Næringsliv	2	<ul style="list-style-type: none"> - Sikrer profesjonalitet, besøkende får gode opplevelser - Økt turisme - Økt lønnsomhet - Økt resultat på omdømmemåling
Besøksnæringen har som prinsipp å drive ansvarlig markedsføring (ærlig kommunikasjon, rett gjest på rett plass – til rett tid)	Visit Oppdal Næringsliv	2	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre at besøkende får innfridd sine forventinger - Konfliktdepende - Bidra til å ansvarliggjøre «selgere» av fellesgoder

Samarbeid (raushet, forståelse og dialog)

Samarbeid: Fastboende og besøkende

Mål: I Oppdal har vi som mål å etablere tillit og samarbeid mellom **fastboende og besøkende**

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Utvikle en infobrosyre for nye fastboende og fritidsinnbyggere: Velkommen til Oppdal, eller Oppdal for dummys.	Kommune	2	<ul style="list-style-type: none"> - Skape felles forståelse - Skape felles eierskap
Etablere et innbygger- og fritidsinnbyggerpanel som er uavhengig og representativ.	Kommune	1	<ul style="list-style-type: none"> - Økt kunnskap om kommunal forvaltning og planlegging - Bedre kvalitet på medvirkning og samfunnsdeltagelse
Etablere faste møteplasser som gir fastboende og besøkende mulighet til å diskutere på faktabasert grunnlag samt involvere de i beslutningsprosesser	ONF Reisemålsledelsen	1	<ul style="list-style-type: none"> - Skape sunn dialog og forståelse for ulike synspunkt - Styrke omdømmet - Lokalbefolkning blir et bedre vertskap (stolte og rause)

Samarbeid: Næringsliv, landbruk, forvaltning og kommune

Mål: I Oppdal har vi som mål å opprette et godt samarbeid mellom **næringsliv, landbruk, forvaltning og kommune**

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Etablere reisemålsledelse. <i>Eks. Reisemålsledelsen består av 4-6 stk. Kommune, næringsliv (inkl. landbruk), frivillighet</i>	Kommune ONF	1	<ul style="list-style-type: none"> - Struktur i arbeidet, sikre fremdrift, økt kvalitet - Skape et møtepunkt som kan ansvarliggjøre og velge utviklingsform - Gjennomføre besøksstrategien
Årlige temamøter/forum for aktørene i besøksnæringen.	Kommune ONF	2	<ul style="list-style-type: none"> - Helhetlig og felles forståelse - godt samarbeid - Økt involvering - Sikre eierskap til reisemålsutviklingen
Styrke stillingen til næringskonsulent fra 50% til 150%	Kommune ONF	1	<ul style="list-style-type: none"> - Mer og bedre dialog mellom aktørene

Samarbeid: Ikke-lokale aktører

Mål: I Oppdal har vi som mål å sikre at flere **ikke-lokale aktører bidrar til en positiv utvikling** av reisemålet

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Være en pilot-kommune for besøksbidrag	Kommune	2	<ul style="list-style-type: none"> - Mer penger til tiltak/fellesgoder - Utvikling av fellesgoder
Belaste tomtsalg med en avgift til fellesgoder. Ordningen reguleres i planverk.	Kommune Fellesgoder AS	1	<ul style="list-style-type: none"> - Økte midler til fellesgoder - Sikre attraktiviteten til Oppdal som hyttekommune - Øke bevisstheten rundt områeutvikling av fritidsboliger som en del av reisemålsutviklingen
Ved etablering og investering har ikke-lokale aktører krav om å bidra til Fellesgoder AS	Kommune Fellesgoder AS	2	<ul style="list-style-type: none"> - Mer penger til fellesgoder, sikre produkt-/tjenesteutvikling - Sikre god tilrettelegging og gode opplevelser

Utvikling – et balansert forhold mellom lokalsamfunn og reisemål

Utvikling: Nye produkter og tjenester

Mål: I Oppdal har vi som mål å utvikle **nye produkter og tjenester** med bærekraft som premiss

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Etablere gründer-stipend for nye produkter/tjenester	Kommune Nasjonalparken Næringshage	1	- Motivere til nye produkter og tjenester
Stimulere til økt kunnskap om å utvikle lokal matproduksjon	OSAF ONF Oppdal kommune	1	- Forent utvikling - Bedre bruk av lokale ressurser
Nye arrangement/opplevelser: samarbeid næringsliv og frivillighet	Visit Oppdal Frivillighet	2	- Skape nye produkter - Skape nye arbeidsplasser/bedrifter - Blir en attraktiv kommune å flytte til
Årlig arrangement «Gründere og innovatører i prosjekt».	Visit Oppdal Nasjonalparken Næringshage Frivillighet NTNU	2	- Skape nye produkter - Skape nye arbeidsplasser/bedrifter - Blir en attraktiv kommune å flytte til
Legge til rette for nyetablering i næringslivet. Skattelettelser, infrastruktur etc.	Kommune	2	- Økt sysselsetting

Utvikling: Ny kunnskap

Mål: I Oppdal har vi som mål å oppnå utvikling for reisemålet ved å **oppsøke og tilegne oss ny kunnskap**

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Studietur. Stisykling er i vinden som reiseanledning. Oppdal bør tilegne seg kunnskap om hvordan dette utvikles samt hvilke ringvirkninger det har andre steder.	ONF Kommune Besøksnæringen Heisselskapet	2	- Mer kunnskap gir smartere og mer lønnsomme investeringer og bedre beslutninger.
Studietur. Reise ut å besøke reisemål som ligner Oppdal.	Medlemmer i Næringsforening Kommunestyret/BYAR Administrasjonene sine ledere	3	- Inspirasjon til utvikling - Læring og nettverksbygging
Etablere ordninger for utdanning og kurs med mål om å øke kompetansen i besøksnæringen	Reisemålsledelse Oppdal kommune Visit Oppdal	1	- Øket profesjonalitet - øke attraktiviteten som reisemål - Bidra til produkt-/tjenesteutvikling - Være attraktiv mtp. rekruttering - Nettverksbygging lokalt/regionalt/nasjonalt

Utvikling: Politisk og administrativ styring

Mål: I Oppdal har vi som mål å ha en **forutsigbar politisk og administrativ styring** av reisemålet

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Bruke kommunale planverk som et aktivt verktøy for planlegging og styring	Oppdal kommune Folkevalgte ONF	1	- Vedtatte planer følges - Politikere har større respekt for vedtatte planer - Gir en forutsigbarhet for næringsliv
Åpent møte/dialog/prosess som sikrer engasjement og forståelse for kommunalt planarbeid	Oppdal kommune	1	- Øke kunnskapen om verktøy - Eierskap til plan(er)
Faktagrunnlag må deles, det må være en omforent forståelse for hvordan brukes. Eks. beiterapporten for rein	Oppdal kommune: Administrasjon Politisk	1	- Omforent forståelse om kunnskapsgrunnlag
Vedta besøksstrategien som temaplan	Oppdal kommune	1	- Avklare kommunens rolle i reisemålsledelsen og besøksforvaltning

Arealbruk og planarbeid

Areal: Arealplan

Mål: I Oppdal har vi som mål å ha en god og tydelig **arealplan som sikrer forutsigbarhet** for besøksnæringen

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Arealplanen må synliggjøres bedre og på en enklere måte. Tydelig plan som markerer områder og hva de kan/skal brukes til.	Oppdal kommune	1	- Enkelt for folk å finne og forstå planene - Regulere bruk av areal
Vedta en arealplan som er tuftet på at vi skal ha en besøksnæring	Oppdal kommune	1	- Sikre lokal verdiskaping - Forutsigbarhet for investorer
Arealplanarbeidet må forankres i et samarbeid mellom næringsaktørene og kommunen i en god prosess og involveringsprosess.	Kommune ONF Landbruksorganisasjoner	2	- Forutsigbarhet - Sikre eierskap til vedtatte planer
Følge gjeldene arealplaner, være restriktive med dispensasjoner.	Oppdal kommune Folkevalgte	1	- Forutsigbarhet for aktører

Areal: Nærmiljø

Mål: I Oppdal har vi som mål å sikre at fastboende og fritidsinnbyggere kan benytte **nærmiljøet til rekreasjon**

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Utbyggere må hensynta eksisterende nærmiljø, eventuelt avsette/utarbeide rekreasjonsområdet	Utbygger	2	- Større trivsel - Bedre folkehelse - Stedsutvikling
Utvikle en helhetlig turløypeplan sommer og vinter som sikrer arealer i tilknytning til sentrum	Oppdal kommune Frivillighet Grunneiere	2	- Forutsigbarhet for utvikling - Vedlikehold og infrastruktur
Ikke flytte E6 til Kåsen. Bevare og utvikle Kåsen som friluftsområdet	Oppdal kommune	1	- Forutsigbar utvikling av Kåsen
Sikre gode ferdselsårer og grønne korridorer i arealplan og reguleringsplan	Oppdal kommune	1	- Tydelige korridorer som aktivt brukes - Produkt/tjenesteutvikling

Areal: Sentrum

Mål: I Oppdal har vi som mål å ha en **godt forankret plan om utvikling av sentrum** som bidrar til økonomisk og sosial verdiskaping.

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Vedta en sentrumsplan med 10 års perspektiv, godt forankret, bygger på medvirkning og kunnskap om verdiskaping i sentrum.	Oppdal kommune	1	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre lokal verdiskaping - Bidrar til flere arbeidsplasser - Et attraktivt sentrum
Sikre parkeringsplasser i sentrum, langsiktig planlegging av infrastruktur.	Oppdal kommune	1	<ul style="list-style-type: none"> - Et levende sentrum - Forutsigbarhet for næring - Stille krav til næringsliv - Sikre verdiskapingen fra dagsturisten
Sikre arealer for myke trafikanter og attraktive opplevelser (eks. torghandel, arrangement), langsiktig planlegging av infrastruktur.	Oppdal kommune	1	<ul style="list-style-type: none"> - Et levende sentrum - Forutsigbarhet for næring - Stille krav til næringsliv - Sikre verdiskapingen fra dagsturisten - Flere velger å gå/sykle til sentrum, frigjør plass til de som trenger bil
Bensinstasjoner og byggevarer bør ut av sentrum.	Oppdal kommune	3	<ul style="list-style-type: none"> - Flere myldreområder i sentrum
Sikre aktivitet i sentrum. All utbygging må gi støtte til aktivitet og infrastruktur. Avsette fond fra utbyggere/parkering til aktivitet for barn og unge.	Oppdal kommune	2	<ul style="list-style-type: none"> - Bærekraftig liv - Folkehelse

Areal: Infrastruktur og bebyggelse

Mål: I Oppdal har vi som mål å **stoppe nedbyggingen av truet og sårbar natur** samt **praktisere skånsom utbygging** av infrastruktur og bebyggelse

Tiltak	Ansvarlig (forslag)	Prioritet	Forventede resultater
Kartlegge all natur og sørge for å legge til rette for utbygging der det ikke er sårbar og truet natur.	Oppdal kommune	1	- Sikre forutsigbarhet - Hindre nedbygging av truet og sårbar natur.
Planvask, gå gjennom gamle reguleringsplaner og oppdatere med ny kunnskap	Oppdal kommune	1	
Ta i bruk arealregnskap som verktøy	Oppdal kommune	1	- Definere hva som skal skjermes/utvikles
Fortett og bygg i høyden, spesielt heisnært og i sentrum.	Oppdal kommune	1	- Skåne natur - Kanalisering av ferdsel
Regulere flere leilighetsbygg og semi-varme senger (eie og leie ut). Konsentrere utbygging i utvalgte områder eller nært sentrum	Oppdal kommune Utbyggere	2	- Mindre forbruk - Mindre nedbygging av natur
Flerbruk/fremleie av eksisterende leiligheter/hyttesenger i Oppdal	Overordnet bookingselskap som fremleier ubrukte senger	2	- Flere besøkende til Oppdal